

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ
ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» ԲԺՇԿԱ-ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՔՈԼԵՁ

ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

0911.01.5 «ԱՏԱՄՆԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ

0911.01.01.5 «ԱՏԱՄՆԱՏԵԽՆԻԿ» ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ

ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

(ՄԱՍՆԱԳԻՐ ԵՎ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ/ՄՈԴՈՒԼԱՅԻՆ
ԾՐԱԳԻՐ)

Հաստատում եմ
«Գրիգորիս» բժշկա-հումանիտար քոլեջի
Տնօրեն՝ Ի. Վարդանյան
«02» 09 2021թ.

ԵՐԵՎԱՆ 2021

«ԱՏԱՄՆԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾ»	
1. Ծրագիր անվանումը՝	«Ատամնատեխնիկական գործ»
2. ՈԱԾ-ի մակարդակ՝	Որակավորումների ազգային շրջանակի 5-րդ մակարդակ
2.1 Կրթական ծրագիրը՝	Միջին մասնագիտական
2.2 Որակավորում՝	Մասնագետ
3. Հաստատություն՝	«Գրիգորիս» բժշկա-հումանիտար քոլեջ
4. Թողարկող ամբիոն՝	Ատամնատեխնիկական և ստոմատոլոգիական առարկաների
5. Ուսուցման լեզու՝	Հայերեն
6. Ուսուցման ձև՝	Առկա
7. Կրթական ծրագրի իրականացման նորմատիվային ժամկետները՝	1) կրթության առկա ձևով. <i>ա. միջնակարգ կրթության հիմքով՝ 2 տարի (4 կիսամյակ), բ. հիմնական կրթության հիմքով՝ 3 տարի (6 կիսամյակ),</i>
8. Արտոնագրում՝	ՀՀ ԿԳՆ-ի կողմից
9. ԿԾ-ի մուտքի պայմաններ.	«Ատամնատեխնիկական գործ» Միջին մասնագիտական և հիմնական կրթական ծրագրերի Մասնագետ որակավորման աստիճանի դիմորդը պետք է ունենա առնվազն հիմնական միջնակարգ կրթության ավարտական վկայական և գիտելիքներ «Հայոց լեզու» և «Կնսաբանություն» առարկաներից: Յուրաքանչյուր դիմորդ պետք է մասնակցի Քոլեջում կազմակերպվող ընդունելության քննություններին և բավարարի «Ատամնատեխնիկական գործ» մասնագիտության համար սահմանված նվազագյուն պահանջները:
10. Ծրագրի կառուցվածքը և նկարագիրը	ՄՄ կրթության 0911.01.5 «Ատամնատեխնիկական գործ» մասնագիտության 0911.01.01.5 «Ատամնատեխնիկ» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի բովանդակության պարտադիր նվազագույնի նկատմամբ պահանջները սահմանվում են՝ ընդհանուր հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտական գիտելիքների, առանցքային հմտությունների, ընդհանուր և հատուկ մասնագիտական կարողությունների բնագավառում շրջանավարտին ներկայացվող պահանջների համաձայն:
0911.01.5 «Ատամնատեխնիկական գործ» ՄԿԾ մոդուլներ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ընդհանուր հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտական 2. Առանցքային հմտություններ 3. Ընդհանուր մասնագիտական 4. Հատուկ մասնագիտական 5. Նախասիրական առարկաներ 6. Պրակտիկաներ:

11. Մասնագիտական գործունեության բնութագիրը.

1. Միջին մասնագիտական կրթության 0911.01.5 «Արամնատեխնիկական գործ» մասնագիտությամբ 0911.01.01.5 «Արամնատեխնիկ» որակավորմամբ մասնագետի իրականացնում է հետևյալ զբաղմունքները՝

- 1) անշարժ պրոթեզներ պատրաստող ատամնատեխնիկ,
- 2) շարժական պրոթեզներ պատրաստող ատամնատեխնիկ,
- 3) բյուզելային պրոթեզներ պատրաստող ատամնատեխնիկ,
- 4) դիմաձնոտային պրոթեզներ պատրաստող ատամնատեխնիկ,
- 5) օրթոդոնտիկ ապարատներ պատրաստող ատամնատեխնիկ,
- 6) ձուլման աշխատանքներ իրականացնող ատամնատեխնիկ:

2. Միջին մասնագիտական կրթության 0911.01.5 «Արամնատեխնիկական գործ» մասնագիտությամբ 0911.01.01.5 «Արամնատեխնիկ» որակավորմամբ մասնագետի մասնագիտական պարպականություններն են.

- 1) գամիկների, ներդիրների, ծայրատային ատամների պատրաստում,
- 2) արհեստական պսակների պատրաստում,
- 3) կամրջաձև պրոթեզների պատրաստում,
- 4) մասնակի թիթեղային պրոթեզների պատրաստում,
- 5) լրիվ շարժական թիթեղային պրոթեզների պատրաստում,
- 6) բյուզելային պրոթեզների պատրաստում,
- 7) օրթոդոնտիկ ապարատների պատրաստում,
- 8) դիմաձնոտային պրոթեզների պատրաստում,
- 9) ձուլման գործի իրականացում:

12. Միջին մասնագիտական կրթության 0911.01.5 «Ատամնատեխնիկական գործ»

Մասնագիտական կրթական ծրագրի վերջնարդյունքները:

Ա. ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԵՎ ԱՌԱՆՑՔԱՅԻՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ (ընդհանուր հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտական գիտելիքների բնագավառ):

1. Իմանա ՀՀ Սահմանադրության, զբաղվածության տվյալ բնագավառը կարգավորող հիմնական նորմատիվ ակտերի, մարդու և հասարակության, քաղաքացիների միջև հարաբերությունները կարգավորող օրենքների և նորմատիվ փաստաթղթերի հիմնական դրույթները:
2. Տիրապետի հայոց լեզվին:
3. Հաղորդակցվի առնվազն երկու օտար լեզուներով:
4. Տիրապետի առողջ կենսակերպ վարելու, հիգիենայի և ֆիզիկական կուլտուրայի կանոններին:

5. Ունենա գիտելիքներ ազգային, համաշխարհային պատմության և մշակույթի վերաբերյալ:
6. Ունենա անձի և հասարակության զարգացման օրինաչափությունների, հասարակության սոցիալական կառուցվածքի, շարժումների, քաղաքականության սուբյեկտների, քաղաքական հարաբերությունների և գործընթացների վերաբերյալ գիտելիքներ:
7. Ցուցաբերի կիրառական տնտեսագիտության հիմնադրույթների, մասնագիտական գործունեության բնագավառի տնտեսական երևույթների և հարաբերությունների առանձնահատկությունների, մակրոտնտեսության և միկրոտնտեսության օրենքների, անցումային շրջանի տնտեսության առանձնահատկությունների իմացություն:
8. Իմանա էկոլոգիական հիմնական հասկացությունների բովանդակությունը, բնապահպանական գլոբալ և տարածաշրջանային հիմնախնդիրների դրույթները:
9. Գիտելիքներ ԱԻՎ հիմնական սկզբունքներն ու մոտեցումները փրկարարական աշխատանքների ժամանակ օգտագործելու պաշտպանության միջոցները և ձևերը:
10. Գիտելիքներ հաղորդակցության դերն ու նշանակությունը անձնական և մասնագիտական նպատակների իրականացման համար, կիրառելով ուղղակի և անուղղակի հաղորդակցման ձևերը:
11. Ձևավորված ու զարգացած միջանձնային, գործընկերային հաղորդակցման և համագործակցության հմտություններ:
12. Աշխատանքային գործունեության ընթացքում աշխատանքում և կենցաղում անվտանգության, սանիտարահիգիենիկ կանոնների, պահանջների պահպանման, հավանական վտանգների և վթարների կանխարգելման անվտանգության միջոցառումների իրականացման և օգնության ցուցաբերման կարողություն:
13. Մասնագիտական գործունեությունը պլանավորելու, իրականացնելու և գնահատելու գործընթացում, տվյալներ հավաքելու, մշակելու և մեկնաբանելու նպատակով SCS-ները կիրառելու կարողություն:
14. Հիմնավորված բիզնես-գաղափարի ձևավորման գործընթացի, կազմակերպության ստեղծման, գրանցման կարգի, կառավարման, շուկայի հետազոտման, գնահատման գործողությունների և արդյունավետության ներյացմա կարողություն:
15. Կազմակերպության ռեսուրսների օգտագործման արդյունավետության գնահատման, ծախսերի հաշվարկի կատարման, ապրանքի/ծառայության/ գնագոյացման, բիզնես պլանի և գործողությունների ծրագրի մշակման, հարկերի, տուրքերի հաշվարկների, ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման կարողություն:

Բ. ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ

1. Ունենա մասնագիտական գործունեության տվյալ բնագավառում իր մասնագիտական դերին անհրաժեշտ կարողությունները ձևավորելու համար պահանջվող տեսական ու գործնական գիտելիքներ:

2. Աշխատանքային և մասնագիտական պարտականությունները կատարելու ընթացքում գործընկերների և ղեկավարների հետ հաղորդակցվելու, մասնագիտական և ընդհանուր բնույթի հարցեր ներկայացնելու, դրանք պարզաբանելու կարողություն:
3. Ունենա որոշակի փոփոխվող իրավիճակներում առաջացած խնդիրներին մասնագիտական տիպային և այլընտրանքային լուծումներ առաջարկելու կարողություն:
4. Դրսևորի մասնագիտական խնդիրների լուծման համար անհրաժեշտ փաստերը և տեղեկատվությունը համադրելու և ամբողջության մեջ դիտարկելու, ինչպես նաև քաղաքացիական գիտակցություն ցուցաբերելու կարողություն:
5. Ունենա մասնագիտական գործունեության գործառույթները ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված նորմերին համապատասխան իրականացնելու հմտություններ:
6. Ցուցաբերի իր և աշխատակիցների (առկայության դեպքում) մասնագիտական կարիքները գնահատելու և դրանց կարգավորման վերաբերյալ առաջարկություններ ներկայացնելու հմտություն:
7. Ունենա մասնագիտական կարողությունների պարբերաբար կատարելագործման ձգտում և ինքնուսուցման կարողություն:
8. Ցուցաբերի մասնագիտական և ընդհանուր բնույթի անհրաժեշտ տեղեկատվություն փնտրելու, դրանցից օգտվելու և դրանք նպատակային օգտագործելու կամ փոխանցելու կարողություն,
9. Ունենա աշխատակիցների (առկայության դեպքում) աշխատանքները կազմակերպելու կամ գործընկերային հարաբերությունները (լիազորության դեպքում) ըստ կարողությունների և մասնագիտացման համակարգելու հմտություններ:
10. Ընթացիկ մասնագիտական խնդիրների լուծման ժամանակ ցուցաբերի ռազմավարական մոտեցումների տարրեր կիրառելու կարողություն:

Գ. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԵՎ ՀԱՏՈՒԿ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ

Միջին մասնագիտական կրթության 0911.01.5 «Ատամնատեխնիկական գործ» մասնագիտության 0911.01.01.5 «Ատամնատեխնիկ» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրով շրջանավարտը պետք է տիրապետի **Միջին մասնագիտական կրթության 0911.01.5 «Ատամնատեխնիկական գործ» Մասնագիտության 0911.01.01.5 «Ատամնատեխնիկ» որակավորման պետական Կրթական չափորոշիչի հավելված 1-ի**

աղյուսակ 2-ում բերված մոդուլներով ըստ մասնագիտացումների սահմանված ընդհանուր մասնագիտական և հատուկ մասնագիտական կարողություններին:

1. Մարդու օրգան-համակարգերի, ոսկրաբանության, մկանաբանության առանձնահատկությունների, սիրտ-անոթային, շնչառական, միզասեռական, նյարդային և ներզատիչ և մարսողական համակարգերի անատոմիան և ֆիզիոլոգիան ներկայացնելու գիտելիքներ:
  2. Տիրապետի մասնագիտական գործիքներին, բացատրել ատամի կարծր հյուսվածքների, լրծաթաղանթի, պարոդոնտի, բերանի խոռոչի բորբոքային պրոցեսների հիվանդությունները և բուժումը:
  3. Ատամնատեխնիկական նյութերի դասակարգման, հատկությունների, դրոշմանյութերի տեսակների, դրոշմ, դրոշմագդալի, մոդելին ներկայացվող պահանջները և կիրառությունը, աշխատատեղի կառուցվածքը, աշխատանքային անվտանգության կանոնները ներկայացնելու կարողություն:
  4. Մետաղական համաձուլվածքների և տեսակների ազդեցությունը բերանի խոռոչի հյուսվածքների վրա ներկայացում:
  5. Ատամների ընդհանուր, կտրիչների, ժանիքների, փոքր և մեծ աղորիքների մասնավոր անատոմիայի, ատամնաշարի, օկյուզիան և կծվածքի ներկայացման կարողություն:
  6. Դրոշմի գնահատման, կոմբինացված մոդելների և մոմե թասակների պատրաստման տեխնիկայի, մոմե կոնստրուկցիան մետաղական կոնստրուկցիայի փոխարինման տիրապետում:
  7. Պրոթեզների դասակարգման և ինքնուրույն որևէ պրոթեզի պատրաստման հմտություն:
  8. Ներկայացնի անատամությունը, դրա տեսակները, անատամ ծնոտների դասակարգումը, վերին և ստորին ծնոտի անատոմիական առանձնահատկությունները:
  9. Լրիվ շարժական և անշարժ պրոթեզների բուժայցերի կլինիկական և լաբորատոր փուլերի ներկայաման և իրականացման կարողություն: արհեստական պսակների դասակարգման և ամբողջաձույլ պսակների պատրաստում:
  10. Կենտրոնական օկյուզիայի վիճակում մոդելների գիպսավորում, օկյուդատորում կամարթիկուլատորում, արհեստական ատամների ընտրության կարողություն:
  11. Շարժական թիթեղային պրոթեզի վերանորոգման կարողություն:
  12. Օրթոդոնտիայի սահմանման, նպատակի, խնդիրների, սկզբունքների, անոմալիաների և օրթոդոնտիկ ապարատների դասակարգմանը տիրապետում:
  13. Համապատասխան համաձուլվածքների կիրառմամբ ներկայացնի ձուլման ապարատներով աշխատանքը:
- 13. Հիմնական կրթական ծրագրի իրականացման պայմանների նկատմամբ պահանջներ**

13.1. Միջին մասնագիտական կրթության 0911.01.5 «Արամնապեխնիկական գործ» մասնագիտության 0911.01.01.5 «Արամնապեխնիկ» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատության կադրային ապահովության և կադրային համապատասխանության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) ուսումնական պարապմունքներ վարող դասախոսը պետք է ունենա դասընթացի բնույթին համապատասխանող միջին կամ բարձրագույն մասնագիտական կրթության որակավորում, կամ տվյալ մասնագիտական զբաղվածության բնագավառում աշխատանքային գործունեության փորձ՝ եթե տվյալ դասընթացի ուղղությամբ միջին կամ բարձրագույն կրթություն Հայաստանի Հանրապետությունում չի իրականացվում: Հատուկ մասնագիտական դասընթացները վարող դասախոսների համար մասնագիտական աշխատանքի փորձի առկայությունը ցանկալի է,

2) ուսումնական պրակտիկան վարող արտադրական ուսուցման վարպետը պետք է ունենա տվյալ մասնագիտությամբ մասնագիտական աշխատանքի փորձ և մասնագիտական կրթություն:

3) արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաները վարում է մասնագիտական դասընթացի դասախոսը:

13.2. Միջին մասնագիտական կրթության 0911.01.5 «Արամնապեխնիկական գործ» մասնագիտության 0911.01.01.5 «Արամնապեխնիկ» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատության ուսումնամեթոդական ապահովության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) հաստատությունը պետք է ունենա մասնագիտության ուսումնական պլանով նախատեսված առարկաների և մոդուլների ծրագրային բովանդակությանը համապատասխանող ուսումնական, մեթոդական և տեղեկատվական նյութեր (գրադարանային ֆոնդ, տվյալների համակարգչային բազա և այլն), գնահատման և ատեստավորման նպատակով օգտագործվող նյութեր, ուսումնական գործընթացի արդյունավետ իրականացմանը նպաստող այլ նյութեր, ուղեցույցներ:

13.3. Միջին մասնագիտական կրթության 0911.01.5 «Արամնապեխնիկական գործ» մասնագիտության 0911.01.01.5 «Արամնապեխնիկ» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատության նյութապեխնիկական ապահովության նկատմամբ պահանջները սահմանվում են ըստ ուսումնական կաբինետների, լաբորատորիաների, արհեստանոցների, սպորտային համալիրի: Դրանց հագեցվածությունը որոշվում է ուսումնական ծրագրերի պահանջներին համապատասխան:

- 1) Ուսումնական կաբինետների երաշխավորվող ցանկը՝
  - ա. հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական առարկաների,
  - բ. օտար լեզուների,
  - գ. նյութաբանության,
  - դ. մեթոդական,

- ե. ուսուցման տեխնիկական միջոցների,
- զ. համակարգչային օպերատորական գործի,
- է. առաջին բժշկական օգնության իրականացման ուսուցման
- ը. անատոմիայի:

2) Ուսումնական լաբորատորիաների երաշխավորվող ցանկը՝

- ա. գիպսավորման և փայլեցման,
- բ. պոլիմերիզացիայի,
- գ. ատամնատեխնիկական գործի:

3) Սպորտային համալիր՝

- ա. մարզադահլիճ,
- բ. մարզահրապարակ:

Կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատությունը, ելնելով անհրաժեշտությունից, կարող է ձևավորել լրացուցիչ կաբինետներ, լաբորատորիաներ, արհեստանոցներ:

13.4. Միջին մասնագիտական կրթության 0911.01.5 «Արամնապրեխնիկական գործ» մասնագիտության 0911.01.01.5 «Արամնապրեխնիկ» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) առկա ուսուցման ձևի համար ուսումնական տարվա սկիզբը սեպտեմբերի 1-ն է, իսկ դրսեկության (էքստեռնատ) ձևի համար սահմանվում է ուսումնական պլանով,

2) ուսումնական յուրաքանչյուր տարվա տևողությունը սահմանվում է ուսումնական պլանով,

3) ուսանողի շաբաթական ուսումնական բեռնվածության առավելագույն ծավալը չպետք է գերանզանցի 54 ժամը՝ ներառյալ լսարանային և արտալսարանային ուսումնական աշխատանքի բոլոր տեսակները,

4) ուսանողի ուսումնական բեռնվածության նվազագույն և պարտադիր պարապմունքների շաբաթական ծավալը չպետք է գերազանցի 36 ժամը՝ առանց նախասիրական առարկաների, խորհրդատվությունների և լրացուցիչ արտալսարանային պարապմունքների բեռնվածության,

5) ուսումնական խմբի համար խորհրդատվության տարեկան ծավալը կազմում է մինչև 100 ժամը,

6) նախասիրական առարկաների ցանկը, դրանց ծավալը (առանձին դասացուցակով) և ուսուցման ժամկետները յուրաքանչյուր ուսումնական տարում որոշվում է հաշվի առնելով ուսանողների ընտրությունը:

13.5. Միջին մասնագիտական կրթության 0911.01.5 «Արամնապրեխնիկական գործ» մասնագիտության 0911.01.01.5 «Արամնապրեխնիկ» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի պրակտիկաների կազմակերպման նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը ներառում է ուսումնական (տեսական ուսուցմամբ և/կամ առանց տեսական ուսուցման), արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաներ,

2) պրակտիկայի յուրաքանչյուր տեսակի տևողությունը սույն չափորոշչով սահմանված պրակտիկայի ընդհանուր տևողությանը համապատասխան սահմանվում է մասնագիտության ուսումնական պլանով,

3) պրակտիկաների ուսումնական ծրագրերը կազմում և հաստատում է ուսումնական հաստատությունը.

4) ուսումնական պրակտիկաներն անցկացվում են պրակտիկայի ծրագրի կատարումն ապահովելու համար բավարար կահավորում և տեխնիկական հագեցում ունեցող ուսումնական արհեստանոցներում, ուսումնափորձնական տեղամասերում, ուսումնական հաստատության այլ ուսումնաօժանդակ օբյեկտներում, ինչպես նաև կազմակերպություններում, հաստատություններում,

5) արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաները, որպես կանոն, անց են կացվում պրակտիկաների ուսումնական ծրագրերի բովանդակությանը համապատասխան պայմաններ ունեցող կազմակերպություններում:

13.6. Միջին մասնագիտական կրթության 0911.01.5 «Արամնատեխնիկական գործ» մասնագիտության 0911.01.01.5 «Արամնատեխնիկ» որակավորման ուսանողների արեստավորումների նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) ուսումնառության ընթացքում բոլոր ուսանողները պարբերաբար ատեստավորվում են, որի նպատակը ըստ սույն չափորոշչով սահմանված կարողությունների տարրերի նրանց ձեռքբերումները հավաստող վկայություններ ստանալն է,

2) ուսումնական կիսամյակի սկզբում ուսանողը տեղեկացվում է կիսամյակի ընթացքում միջանկյալ ատեստավորման բնույթի, ժամկետների, անցկացման ձևի և ներառվող նյութի ծավալի մասին,

3) պետական ամփոփիչ ատեստավորումը երաշխավորվում է անց կացնել առանձին առարկաներից կամ մոդուլներից քննության, համալիր (միջառարկայական կամ միջմոդուլային) քննության կամ ավարտական (դիպլոմային) աշխատանք կատարելու և պաշտպանելու ձևով,

4) պետական ամփոփիչ ատեստավորման ընտրված ձևը և ներառվող նյութի ծավալը պետք է հնարավորություն տա ստուգել շրջանավարտի մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների համապատասխանությունը սույն չափորոշչով 0911.01.5 «Արամնատեխնիկական գործ» մասնագիտության 0911.01.01.5 «Արամնատեխնիկ» որակավորման համար սահմանված պահանջներին:

III. ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅԻ ՊԼԱՆԸ

N	Առարկաների անվանումը և մոդուլները	Առեստավորում ըստ կիսամյակների			Ուսանողի ուսումնական բեռնվածությունը(ժամ)			Բաշխումն ըստ կուրսերի և կիսամյակների							
		Քնն.	Ստուգարք	Կուրս աշխ.	Պարտադիր լսարանային բեռնվածություն			1-ին կուրս		2-րդ կուրս		3-րդ կուրս			
					Ընդամենը	Այդ թվում		1-ին կիս.	2-րդ կիս.	3-րդ կիս.	4-րդ կիս.	5-րդ կիս.	6-րդ կիս.		
						Տես. ուսուց.	Լաբոր. և գործն. աշխ	Սեմինար պարապմունք	շաբ	շաբ.	16 շաբ.	18 շաբ.	16 շաբ.	15 շաբ.	
1.	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ, ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ԵՎ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ														
1.	Հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթի հիմունքներ		3,4տ		72	54	18			34	38				
2.	Տնտեսագիտության հիմունքներ		3տ		48	30	18			48					
3.	Քաղաքագիտության և սոցիոլոգիայի հիմունքներ		3,4տ		48	32	16			18	30				
4.	Իրավունքի հիմունքներ		4տ		36	24	12				36				
5.	Պատմություն		3,4տ		48	36	12			16	32				
6.	Ռուսաց լեզու		3,4տ		66	30	36			32	34				
7.	Օտար լեզու		3,4տ		66	30	36			32	34				
8.	Ֆիզկուլտուրա		2-5,6տ		130	12	118			32	36	32	30		
9.	Լանդշաֆտագիտության և էկոլոգիայի հիմունքներ		4տ		36	22	14				36				
10.	Քաղաքացիական պաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր		4տ		28	14	14				28				
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ				578	284	294			212	304	32	30		
2.	ԱՌԱՆՑՔԱՅԻՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ														
1.	Հաղորդակցություն		3տ		36	16	20			36					
2.	Համակարգչային օպերատորություն		3տ		36	4	32			36					
3.	Անվտանգություն և առաջին օգնություն		3տ		36	12	24			36					
4.	Ձեռներեցություն		6տ		72	22	50							72	
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ				180	54	126			108				72	
3.	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ														
1.	Մարդու ընդհանուր անատոմիա և ֆիզիոլոգիա		3տ		36	12	24			36					
2.	Ստոմատոլոգիական հիվանդություններ		5տ		36	12	24					36			
3.	Ատամնատեխնիկական նյութագիտություն		3տ		72	54	18			72					
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ				144	78	66			108			36		

4.	ՀԱՏՈՒԿ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ												
1.	Ատամների ընդհանուր անատոմիա, ֆրոնտալ ատամների մասնավոր անատոմիա	3տ		72	8	64				72			
2.	Կողմնային ատամների մասնավոր անատոմիա: Կծվածք	3տ		72	10	62				72			
3.	Կոմբինացված մողել, մոմե թասակ, ձուլում	4տ		36	14	22					36		
4.	Անշարժ պրոթեզներ, ներդիր, ծայրատայինգամիկավոր ներդիր	4տ		72	8	64					72		
5.	Ամբողջածույլ և պլաստմասե պսակներ	4տ		54	4	50					54		
6.	Կոմբինացված պսակներ	4տ		72	4	68					72		
7.	Ամբողջածույլ և պլաստմասե կամրջածն պրոթեզներ	4տ		54	6	48					54		
8.	Կոմբինացված կամրջածն պրոթեզներ	4տ		54	6	48					54		
9.	Անատամություն, լրիվ շարժական թիթեղային պրոթեզ(առաջին և երկրորդ բուժայցեր)	5տ		90	12	78						90	
10.	Լրիվ շարժական թիթեղային պրոթեզ (երրորդ բուժայց)	5տ		90	10	80						90	
11.	Լրիվ շարժական թիթեղային պրոթեզ (չորրորդ և հինգերորդ բուժայցեր), միաձնոտ անատամություն	5տ		90	4	86						90	
12.	Մասնակի թիթեղային պրոթեզ (առաջին և երկրորդ բուժայցեր)	5տ		72	8	64						72	
13.	Մասնակի թիթեղային պրոթեզ (երրորդ, չորրորդ և հինգերորդ բուժայցեր)	5տ		72	4	68						72	
14.	Շարժական թիթեղային պրոթեզների վերանորոգում և վերահենքավորում	5տ		36	4	32						36	
15.	Բյուզեյային պրոթեզ (առաջին բուժայց)	5տ		54	12	42						54	
16.	Բյուզեյային պրոթեզ (երկրորդ բուժայց)	6տ		90	6	84							90
17.	Բյուզեյային պրոթեզ (երրորդ, չորրորդ և հինգերորդ բուժայցեր)	6տ		90	4	86							90
18.	Օրթոդոնտիկ ապարատների պատրաստման տեխնիկա	6տ		72	24	48							72
19.	Դիմաձևոտային պրոթեզների պատրաստման տեխնիկա	6տ		72	24	48							72
20.	Ձուլման գործ	6տ		72	12	60							72
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ			1386	184	1202				144	342	504	396
	ԸՆՏՐՈՎԻ	6տ		30									30
	ՊԱՀՈՒՍԱՅԻՆ ԺԱՄԵՐ			22					4	2	4	12	
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ			2340					576	648	576	540	
	ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			200									
	Շաբաթվա ժամերի քանակը								36	36	36	36	

IV. ՆԱԽԱՍԻՐԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ			N	VII. ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԿԱՔԻՆԵՏՆԵՐԻ, ԼԱՔՈՐԱՏՈՐԻԱՆԵՐԻ ԵՎ ԱՐՇԵՍԱՆՈՑՆԵՐԻ ՑԱՆԿԸ ԿԱՔԻՆԵՏՆԵՐ
1.	Տարիքային հոգեբանություն		1.	հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական առարկաների,
2.	Էթիկայի և էթետիկայի հիմունքներ		2.	օտար լեզուների,
			3.	նյութաբանություն,
			4.	մեթոդական,
	V. ՊՐԱԿՏԻԿԱ	Կիսամյակ	5.	ուսուցման տեխնիկական միջոցների,
1.	Ուսումնական պրակտիկա	3,4,5,6	6.	համակարգչային օպերատորական գործի,
2.	Նախաավարտական պրակտիկա	6	7.	անատոմիայի,
			8.	
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ			ԼԱՔՈՐԱՏՈՐԻԱՆԵՐ
		11	1.	գիպսավորման և փայլեցման,

VI. ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՄՓՈՓԻՉ ԱՏԵՍԱՎՈՐՈՒՄ Հունիսի 22-ից հուլիսի 5-ի շրջանում երկու համալիր պետական քննություն մասնագիտական մոդուլներից			
		2.	պոլիմերիզացիայի,
		3.	ատամնատեխնիկական գործի:
		1.	
		2.	
			ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼԻՐ
		1.	Մարզադահլիճ
		2.	Մարզահրապարակ

VIII. ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԻ ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄՆԵՐ

1. Ուսանողների գիտելիքների յուրացման մակարդակը ստուգելու, ինչպես նաև ուսումնառության արդյունավետությունը վերահսկելու նպատակով, հաստատության ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշմամբ կարող են անցկացվել առանձին առարկաների /մոդուլների/ ընթացիկ /միջանկյալ/ քննություններ, ստուգարքներ, ստուգողական աշխատանքներ: Ստուգարքներն, այդ թվում՝ տարբերակված, անցկացվում են առարկայի /մոդուլի/ համար սահմանված ժամերի հաշվին: Ըստ առարկաների /մոդուլների/ ստուգողական աշխատանքների թիվը հաստատում է ուսումնամեթոդական խորհուրդը: Քննությունների և ստուգարքների անցկացման կարգը սահմանում է ՀՀ կրթության և գիտության նախարարությունը:
2. Լաբորատոր աշխատանքների, օտար լեզուների, համակարգչային, գործնական, սեմինար, ֆիզիկական կուլտուրայի, ինչպես նաև ուսումնամեթոդական խորհրդի կողմից երաշխավորած առանձին առարկաների /մոդուլների/ գծով ուսումնական պարապմունքների, կուրսային նախագծման և արհեստանոցներում արտադրական ուսուցման ժամանակ ուսումնական խումբը բյուջետային ֆինանսավորման դեպքում կարող է բաժանվել ենթախմբերի՝ յուրաքանչյուրում առնվազն 8 ուսանող՝ ելնելով ուսուցանվող առարկայի /մոդուլի/ յուրահատկությունից: Համապատասխան միջոցների առկայության պայմաններում ուսումնական պարապմունքները կարող են անցկացվել առանձին ուսանողների հետ /անհատական պարապմունքներ, ուսուցման անհատական ստեղծագործական ձևեր և այլն/:

Ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշմամբ առանձին առարկաների /մոդուլների/ տեսական դասընթացը կարող է կազմակերպվել հոսքային պարապմունքի ձևով: Ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշումներն ու երաշխավորությունները ուսումնական տարվա սկզբում քննարկում է քոլեջի խորհուրդը, հաստատում տնօրենը:

3. Նախասիրական առարկաները, դրանց ծավալը և ուսուցման ժամկետը, բայց ոչ ավելի, քան շաբաթը 4 ժամ, որոշում է քոլեջը: Ամբիոնների, առարկայական /ցիկլային/ հանձնաժողովների կողմից ներկայացված նախասիրական առարկաների ծրագիրը հաստատում է քոլեջի ուսումնամեթոդական խորհուրդը:
4. Ֆիզիկական կուլտուրայի առարկայական ծրագրով նախատեսված նյութը կարող է իրացվել նաև արտաուսումնական պարապմունքների տարբեր ձևերով՝ մարզական ակումբներում, սեկցիաներում, խմբակներում:
5. Ուսումնական գործընթացի ժամանակացույցը, ելնելով տեղական պայմաններից, կարելի է փոփոխել՝ պարտադիր պահպանելով տեսական և գործնական ուսուցման, մոդուլների ամփոփման, պրակտիկայի, արձակուրդի ընդհանուր տևողությունը: Ամանորի և Սուրբ ծննդի տոների շաբաթը քոլեջը հաշվի է առնում յուրաքանչյուր տարվա աշխատանքային ժամանակացույցը կազմելիս:
6. Ամբիոնների, առարկայական /ցիկլային/ հանձնաժողովների ներկայացրած խորհրդատվությունների անցկացման ձևը հաստատում է ուսումնամեթոդական խորհուրդը:
7. Պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից հանձնարարված փաստաթղթերի ուսումնասիրումը կատարվում է համապատասխան առարկաների ժամերի հաշվին:
8. Պահուստային ժամերը տնօրինում է քոլեջը՝ ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշմամբ՝ ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության սահմանած կարգի պահանջներին համապատասխան:
9. Ուսումնական պրակտիկան կարող է անցկացվել կենտրոնացված, կամ տեսական պարապմունքների հետ հաջորդաբար՝ պահպանելով պլանով նախատեսված ժամաքանակը: Պրակտիկայի անցկացման ժամկետը կարելի է տեղաշարժել ուսումնական տարվա նույն կիսամյակի ընթացքում: Պրակտիկայի յուրաքանչյուր ձև ավարտվում է հաշվետվությամբ՝ գնահատումով:
10. Նախաավարտական պրակտիկան անց է կացվում կենտրոնացված կարգով, ուսումնական պլանով նախատեսված ժամկետներում:
11. Ուսումնական հաստատությունը, ելնելով անհրաժեշտությունից, կարող է ստեղծել լրացուցիչ կաբինետներ, մասնագիտացված լսարաններ:

0911.01.5 «Ատամնատեխնիկական գործ» մասնագիտության Միջին մասնագիտական կրթության կրթական ծրագրի հիմնական մոդուլների վերջնարդյունքների ձևավորման քարտեզ

Ուսումնական առարկայի/մոդուլի անվանումը	ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԵՎ ԱՌԱՆՑՔԱՅԻՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ															ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ										ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԵՎ ՀԱՏՈՒԿ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ															
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13			
Հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթի հիմունքներ		+	+																																						
Տնտեսագիտության հիմունքներ																																									
Քաղաքագիտության և սոցիոլոգիայի հիմունքներ																																									
Իրավունքի հիմունքներ																																									
Պատմություն																																									
Ռուսաց լեզու																																									
Օտար լեզու																																									
Ֆիզկուլտուրա																																									
Լանդշաֆտագիտության և էկոլոգիայի հիմունքներ																																									
Քաղ. պաշտպանության և ԱԻ հիմնահարցեր																																									
Հաղորդակցություն																																									
Համակարգչային օպերատորություն																																									
Անվտանգություն և առաջին օգնություն																																									
Ձեռներեցություն																																									
Մարդու ընդհանուր անատոմիա և ֆիզիոլոգիա																																									
Ստոմատոլոգիական հիվանդություններ																																									
Ատամնատեխնիկական նյութագիտություն																																									
Ատամների ընդհանուր անատոմիա, ֆրոնտալ ատամների մասնավոր անատոմիա																																									
Կողմնային ատամների մասնավոր անատոմիա: Կծվածք																																									
Կոմբինացված մոդել, մոմե թասակ, ձուլում																																									
Անշարժ պրոթեզներ, ներդիր, ծայրատային գամիկավոր ներդիր																																									

0911.01.5 «Ատամնատեխնիկական գործ» մասնագիտության Միջին մասնագիտական կրթության կրթական ծրագրի հիմնական մոդուլների վերջնարդյունքների ձևավորման քարտեզ

Ուսումնական առարկայի/մոդուլի անվանումը	ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԵՎ ԱՌԱՆՑՔԱՅԻՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ															ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ										ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԵՎ ՀԱՏՈՒԿ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ																																					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13																									
Ամբողջաձույլ և պլաստմասե պսակներ																																																															
Կոմբինացված պսակներ																																																															
Ամբողջաձույլ և պլաստ.կամրջաձև պրոթեզներ																																																															
Կոմբինացված կամրջաձև պրոթեզներ																																																															
Անատամություն, լրիվ շարժական թիթեղային պրոթեզ(առաջին և երկրորդ բուժայցեր)																																																															
Լրիվ շարժական թիթեղային պրոթեզ (երրորդ բուժայց)																																																															
Լրիվ շարժական թիթեղային պրոթեզ (չորրորդ և հինգերորդ բուժայցեր), միաձնոտ անատամություն																																																															
Մասնակի թիթեղային պրոթեզ (I և II բուժայցեր)																																																															
Մասնակի թիթեղային պրոթեզ (երրորդ, չորրորդ և հինգերորդ բուժայցեր)																																																															
Շարժական թիթեղային պրոթեզների վերանորոգում և վերահենքավորում																																																															
Բյուզեյային պրոթեզ (առաջին բուժայց)																																																															
Բյուզեյային պրոթեզ (երկրորդ բուժայց)																																																															
Բյուզեյային պրոթեզ (III, IV և V բուժայցեր)																																																															
Օրթոդոնտիկ ապարատների պատրաստման տեխնիկա																																																															
Դիմաձնոտային պրոթեզների պատրաստման տեխնիկա																																																															
Զուլման գործ																																																															
Տարիքային հոգեբանություն																																																															
Էթիկայի և էսթետիկայի հիմունքներ																																																															
Ուսումնական պրակտիկա																																																															
Նախաավարտական պրակտիկա																																																															

0911.01.5 «ԱՏԱՄՆԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ՀՀ ՈԱՇ-Ի ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐԻ ՀԱՄԱԴԻԵԼԻՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ ՈԱՇ-ի շրջանակներ 5-րդ մակարդակ (մասնագետ)	«ԳՐԻԳՈՐԻՍ» բժշկա-հումանիտար քոլեջի վերջնարդյունքներ																																						
	ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԵՎ ԱՌԱՆՑՔԱՅԻՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ															ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ										ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԵՎ ՀԱՏՈՒԿ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ													
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Գիտելիք 1	+				+	+	+						+	+	+				+				+				+	+	+					+	+	+		+	+
Գիտելիք 2				+				+								+			+			+	+	+	+			+											
Հմտություններ 1	+			+		+						+				+		+	+	+	+					+				+	+							+	+
Հմտություններ 2		+	+							+	+		+										+	+				+											
Կարողունակություն 1	+						+							+	+		+	+											+	+	+			+		+			
Կարողունակություն 2		+	+																			+							+							+		+	+
Կարողունակություն 3									+			+					+				+			+															
Կարողունակություն 4					+																																		

Մակարդակը	Որակակիտումը	Կրթական որակի մակարդակը/ մակարդակ	Բնութագրիչները		
			Գիտելիքները	Հմտությունները	Կարողունակությունը (կոմպետենցիան)
Կ	ՄԱՍՆԱԳԵՏ (ՄՄԿ դիպլոմ)	ՄՄԿ Տևողությունը՝ 2-5 տարի	<ul style="list-style-type: none"> Հիմնարար և համակողմանի փաստական, տեսական և մասնագիտացված գիտելիքներ՝ աշխատանքի կամ ուսումնառության ոլորտից: Մասնագիտության հիմնարար հասկացությունների, տեսությունների և մեթոդների իմացություն: 	<ul style="list-style-type: none"> Բազմակողմանի և համապարփակ իմացական, ճանաչողական, վերլուծական և գործնական հմտություններ, որոնք անհրաժեշտ են՝ <ol style="list-style-type: none"> 1) տարաբնույթ, այդ թվում՝ մասնագիտական, խնդիր համար. 2) առաջացած խնդիրների վերաբերյալ դատողություններ կատարելու և լուծումներ առաջադրելու համար՝ ցուցաբերելով ստեղծագործական մոտեցում: Հաղորդակցման և ՏՀՏ հմտություններ, որոնք անհրաժեշտ են՝ <ol style="list-style-type: none"> 1) մասնագիտությանն առնչվող տեղեկատվությունը, գաղափարները, հասկացությունները, խնդիրներն ու դրանց լուծումները բացատրելու և հանրության նեղ շրջանակներում ներկայացնելու համար. 2) մասնագիտական ոլորտում աշխատանքը դյուրացնելու և արագացնելու համար. 3) մասնագիտությանն առնչվող քանակական և որակական տվյալները հավաքագրելու, մշակելու և վերլուծելու համար: 	<ul style="list-style-type: none"> Որոշ չափով կառավարել և վերահսկել աշխատանքային կամ ուսումնառության գործընթացներ՝ անկանխատեսելի ու փոփոխունակ միջավայրում, ստանձնել սեփական ու այլ անձանց գործողություններին հետևելու և դրանք բարելավելու պատասխանատվություն: Բացահայտել սեփական կրթական պահանջմունքները և ընդունել որոշում հետագա ուսումնառության վերաբերյալ: Պահպանել հասարակական համակեցության կանոնները, կենսական տարբեր իրավիճակներում դրսևորել քաղաքացիական գիտակցությամբ վարքագիծ, ինչպես նաև իրականացնել որոշակի վերահսկողություն թիմում այդ կանոնների պահպանման նկատմամբ: Կիրառել ազգային և համամարդկային արժեքներն առօրյա հարաբերություններում:

ՄՈԴՈՒԼԻ/ԱՌԱՐԿԱՅԻ ՆԿԱՐԱԳԻՐ